

»Odvolací soud je i bez opakování důkazů oprávněn — arci jen v mezích přednesu stran a v rámci předpisu § 498 c. ř. s. — zjišťovati okolnosti, jež prvý soud sice vyšetřil, ale nezjistil, nepokládá je vzhledem k svému právnímu názoru za potřebné pro své rozhodnutí.

Oprávněna jest však výtká, kterou činí dovolání napadenému rozsudku s hlediska dovolacího důvodu rozporu se spisy (§ 503, č. 3 c. ř. s.). Odvolací soud přiznal žalobkyni zásadně oprávnění domáhati se přebytku, pokud se týče části přebytku dražebního výtěžku, docíleného za exekučně prodané automobilové chassis, které prodala F. R.-ovi s výhradou práva vlastnického až do úplného zaplacení kupní ceny, avšak vycházel při tom z předpokladu, že jí lze toto oprávnění přiznati jen v rámci zákona o splátkových obchodech ze dne 27. dubna 1896, č. 70 ř. z. Ze skutkového děje jím zjištěného dovodil odvolací soud, že prodej chassis spadá pod ustanovení zákona o splátkových obchodech, jehož vízícími*) předpisy jest prý se řídit z úřadu, neboť není prý skutkového přednesu ani námítky, že by bylo podle § 10 tohoto zákona jeho použití na souzený případ vyloučeno. Odvolací soud poukazuje pak na ustanovení § 2 zmíněného zákona o vzájemném vypořádání stran v případě, že prodávající hodlá uplatňovati své vyhrazené vlastnické právo a dovozuje dále, že v souzeném případě jde o takový nárok žalující strany, která však takové vypořádání neprokázala, ba ani netvrdila, ač k tomu byla povinna, ježto jde o přebytek z dražby vedené proti kupitelovi, tedy proti jejímu smluvníku, a nikoli proti osobě třetí. Ježto by se prý teprve po vzájemném vypořádání dalo zjistiti, zda pro žalobkyni vybývá nějaká pohledávka a v jaké výši, není po názoru odvolacího soudu žaloba opodstatněna.

Dovolání právem vytýká, že tím odvolací soud položil svému rozhodnutí v podstatné části za základ něco, co žádná ze stran ve sporu nepřednesla, neboť nebylo ani z té ani z oné strany tvrzeno, že dotčené chassis bylo prodáno na splátky. Zásada projednací, podle níž je zůstaveno stranám, aby samy určily rozsah sporu a aby zejména uvedly vše, co odpodstatňuje nebo podporuje jejich vzájemné nároky nebo námítky proti uplatňovaným nárokům, bránila odvolacímu soudu, aby sám

*) Překlad slova kogentní slovem »vízící« je chybný (viz K o b l í ž e k, Donucení ke smlouvě soukrom., str. 63); podstatě pojmu jus cogens nejvíce se blíží překlad »velící předpis« (droit impératif), užívaný také nejvyšším soudem, ovšem ne důsledně. Pozn. red.

zanášel do sporu novou spornou látku a aby neopodstatněnost žalobního nároku opíral o skutečnosti stranami nepřednesené. Neměl proto odvolací soud přihlížeti ani ke skutečnosti, potvrzené sice svědky F. Z. a F. R., že R. měl žalobkyni zaplatiti zbytek kupní ceny za koupené chassis v týdenních splátkách, když žádná ze stran tuto skutečnost, která po případě postavila žalobní nárok nebo obranu proti němu na jiný základ než stranami uplatněný, ani předtím nepřednesla ani si ji dodatečně jako své tvrzení neosvojila. Názor odvolacího soudu, že soudu jest se velícími předpisy zákona o obchodech splátkových řídit z úřadu, nemá opory v zákoně. Ustanovení § 2 zmíněného zákona, jehož se dovolává odvolací soud, je ovšem rázu velícího v tom smyslu, že jest jím na prospěch kupujícího omezena smluvní volnost stran ve všech směrech tam uvedených; ale z toho nelze dovozovati, jak činí odvolací soud, že je povinností soudu, aby se z úřadu, aniž pro to měl podklad v přednesech stran, obíral otázkou, zda šlo o obchod splátkový a zda došlo mezi žalobkyní a F. R. k vypořádání vzájemných nároků podle § 2 zák. č. 70/1896 ř. z. Zákon stanoví takovou povinnost jen výjimečně, a to v § 6, odst. 2 pro otázku místní příslušnosti soudu. (Srov. rozh. č. 11.812 sb. n. s.)

Řečený postup odvolacího soudu zakládá dovolací důvod rozporu se spisy podle § 503, č. 3 c. ř. s., neboť odvolací soud založil své rozhodnutí na skutečnosti potvrzené sice svědky Z. a R., ale stranami nepřednesené a neuplatňované, a položil takto v podstatné části svému rozhodnutí za základ skutkový předpoklad, který podle procesních předpisů nebyl obsahem spisů. Je proto tento předpoklad z procesní látky vymýtiti a při právním posouzení věci položití rozhodnutí za základ jen ona skutková zjištění odvolacího soudu, která učinil v mezích přednesů stran a v rámci předpisů § 498 c. ř. s. Artur Werner.

Upozornění.

V rozhodnutí z 27. října 1936, Zm II 285/36, č. 5728 sb. n. s., uveřejněném v »Právniku« 1937/1 na str. 40 a násl., odůvodňuje nejvyšší soud názor, že i při urážkách na cti, spáchaných tiskem, platí ustanovení § 12 zák. č. 108/33 o uveřejnění rozsudku, pročež opačný názor, vyslovený na str. 236, komentáře Hrabánek - Milota »Nové československé právo tiskové«, není správný.